

حیکمه تی به ناردنی پیغه مبه ران

(عليهم الصلاة والسلام)

ناماده کردنی: م / زانا عادل صابر

حیکمه تی به که م:

په رستنی خودای گه وره به تاک و ته نها و به بی
شهریک:

به راستی په رستنی خودای گه وره به تاک و
ته نها به کیکه له هره گه وره ترین
حیکمه ته کانی هاتنی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة
والسلام) به لکو هه ر به و هویه وه گه ردونی
دروست کردوه، هه ربو ئه و مه به سته ئه رزو
ئاسمان و بوونه وهر و به هه شت و دوزه خی
دروست کردوه، به لأم سه ره پای ئه وه هیشتا
چهند به ناو موسلمانیک هه ن که چاویان به وه دا
هه لئایه ت که له سه ره تا وه ته فسیره
وورده کاریبه کانی مانای (لا إله إلا الله) باس
بکریت، به لأم بیان ویت و نه یانه ویت حیکمه ت
له هاتنی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) و
پربازو پیشه ی پیغه مبه ران روون کردنه وه ی
ووشه ی (لا إله إلا الله) بووه، به لگه شمان
خودای گه وره ده فه مویت:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله
وعلى آله وصحبه ومن آله :

به راستی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) و
مه به سته که یان ئه و چرا روشنایه یه که
هه میسه له هه مووکات و ساتیکدا شه وه زه نگی
بی ئاگایی بی باوه پی ره وانوته وه و
مروقه کانی له خه وی قولی نه فامی و گومرایی
ووشیار کردوه ته وه تا له راستی ریزو به های
خویان تی بگن و به چاکیش درک به و راستییه
بکه ن که له پیناویدا دروست کراون
وپیغه مبه رانی (عليهم الصلاة والسلام) له
پیناودا نیردراون، جا به پشتیوانی خودای
گه وره له م چهند لاپه ره که مه دا هه ول ده ده یین
گرنگ ترین هوی هاتنی پیغه مبه ران (عليهم
الصلاة والسلام) باس بکه یین و بزانیین حیکمه ت
له هاتنی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام)
چی به .

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ [الأنبياء: ۲۵].

واته : ئەى محمد لا ئىمه سروشمان (وحى) مان بۆ هېچ پىنغه مبهريك له پيش تو نه ناردوو ته نها بۆ ئەوه نه بيت هېچ شتيك شايه نى په رستن نى يه ته نها من نه بيت، واته : (الله) كه واته خودا به تاك وته نها بپه رستن .

له م فه رموده يه ي خوداى گه وره بۆمان دهرده كه وىت كه گرنگترين حيكمه تى هاتنى پينغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) يه كخواپه رستى خوداى گه وره بووه گه وره يى (لا اله الا الله) مان بۆ دهرده خات كه پيوسته له پيش هه موو شتيكدا فيرى بين و پايه و مەرجه كانى له خو ماندا به ينينه دى، كه واته : نامانجى پينغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) له هه ر زه مان و سه رده مي كدا راست كرده وهى بيروبا وهرى خه لكى بووه و خوداى گه وره و شيوازى په يوه ست بوونى به نده به خوداى خو يه وه و مل كه چ بوون به وهى كه سود و زيان هه ر به ده ستى خو يه تى و هه ر خو ي شايسته ي په رسته نه .

حيكمه تى دووه م :

پاگرتنى ئايين وهك خو ي به بى جياوازى و ناكوكى :

به راستى هېچ يه كيك له ئايينه ئاسمانيه كان پينگه يان نه داوه به وهى كه خه لكى پارچه پارچه يى و جياوازى دروست بكن له ناو ئەوه ئايينه ياندا، چونكه هه ميشه خو جيا كرده وه له موسلمانان به گشتى له هه ر سه رده مي كدا سه ر ده كي شيت بۆ دووبه ره كى و ناكوكى، خوداى گه وره ش ناموزگارى پيشه و ايانى مروفايه تى ده كات به وهى خو يان به دروور بگرن له م سيفه ته وهك ده فه مو وىت :

﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ﴾ [الشورى: ۱۳].

واته : خوداى گه وره بۆ ئيوه ئايينيكى داناوه كه به (نوح) يشى لا سپاردوو و ئەوه سروشه ي كه بۆ تو شمان ناردوو و ئەوه ش كه ئيبراهيم و موسا و عيسامان (عليهم الصلاة والسلام) پى راسپاردوو ئەوه يه كه كاروبارى ئايينى مه نه جى ژيانتان به چاكي راگرن و ناكوك و له يهك جودا مه بن تييدا .

ليروه وه بۆمان دهرده كه وىت كه يه كيك له وه حيكمه تانه ي خوداى گه وره ناموزگارى پينغه مبه رانى پى كرده كو بوون له ئايينداو خو جيانه كرده وه يه له موسلمانان به گشتى .

پیغه مبه ریش لا ده فہرموویت:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ

(الأنبياء أولاد علات أمهاتم شتی و دینهم واحد)^(۱)

عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ﴾ [هود: ۲۵ - ۲۶].

واته: به راستی نیمی نوح مان لا ناردہ ناو گه له که ی پی پی ووتن من ترسینه ریکی ناشکرام بو نیوه، پیتان راده گه یه نم که جگه له خودای گوره شتی تر مه پرستن چونکه من ده ترسم له رۆژیک که تووشی سزایه کی سهخت بن تییدا .

هروه ها خودای گوره له سه زاری موسا وه لا ده فہرموویت :

﴿إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾ [طه: ۴۸].

واته: به راستی نیمی سورش مان بو هاتووه که سزاو سه رگهردانی تووشی که سانیک ده بیئت که په یامی پیغه مبهران به درو بزنان و پشتی لی هل بکن .

وه عبدالله ی کورپی عه مری کورپی عاص ۵۰% ده فہرموویت: رۆژیکان گویمان لی بوو بانگدهر فہرمووی (الصلاة الجامعة) هه تا هاوه لان ۵۰% هه موویان کوبوونه وه پیغه مبه ر لا پیانی فہرمو:

واته: پیغه مبهران (علیهم الصلاة والسلام) هه موو کورپی یه ک باوکن و دایکیان جیاوازه و بنچینه ی ناینه که شیان هه ریه که که یه کخواپه رستی یه .

حکمه تی سی یه م:

مژده دان به پره زامه ندی خودای گوره و هوشداری دانی خه لکی له سه رکیشی و یاخی بوونی خودای گوره .

هه ره له و ساته ی پیغه مبهران (علیهم الصلاة والسلام) هه ستیان به به پرسیاریتی کردووه گرنگی یان داوه به وه ی گه له که یان به ره و کرده وه چاک و جوانه کان بهرن و بینه به ربه ستیک له ناستی هه موو کرده وه یه کی خراب و ناشیرین، وه بوئوه وه ی نهم مه به ستیه یان بیته دی پیغه مبهران (علیهم الصلاة والسلام) رپگه ی مژده دان و ترساندنیاں گرتوته بهر، وه ک خودای گوره سه بارهت به نوح لا ده فہرموویت:

(۱) (صحيح الجامع الصغير: ۱۴۵۲).

﴿ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴾ [إبراهيم: ١].

واته: نهى محمد ﷺ لئيمه پیروزترین کتیبمان بۆ تۆ داگرتوووه بۆ ئه وهی خه لکی له تاریکیه کانی شیرک و ستم کردن ونه زانین ده ربهینیت به ره و پووناکی باوه رو چاکه کردن و به خته وهی.

له کۆتاییدا ده لیم ئه و حکمه تانه ی له پیناویدا پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) په وا نه کراون گه ر بمانه ویت حه قی باس کردنی بدهین رهنگه به دهیان هه زار لاپه ره ش کۆتایی نهیات، خودای گه وره یارمه تیمان بدات بۆ زیاتر تیگه یشتن له مه به ست و حکمه تی هاتنی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) خودای گه وره ش یارمه تی ده رو سه ر خه رمان بیئت .

وصلی الله وسلم علی رسول الله وعلی آله وصحبه ومن اتبعهم الی یوم الدین.

سه رچاوه کان:

١. قورئانی پیروز
٢. تفسیر القرآن العظیم - ابن کثیر -
٣. منهج الأنبياء في الدعوة الى الله - ربیع بن هادی المدخلی -

(إنه لم يكن نبي قبلي إلا كان حقا عليه أن يدل أمته على ما يعلمه لهم وينذرهم شر ما يعلمه لهم)^(٢).

واته: به راستی هیچ پیغه مبه ریک له پيش مندا نه هاتوووه ئیلا پیویست بووه له سه ری که چ شتی که ده بیته مایه ی به خته وهی گه له که ی پینان رابگه یه نیت و هه رشتیک ده بیته مایه ی سه رگه ردانی گه له که ی ئاگاداریان بکاته وه لی هه روه ها خودای گه وره زۆر به جوانی حکمه تی ناردن هه موو پیغه مبه رانمان (عليهم الصلاة والسلام) بۆ روون ده کاته وه وه که ده فه ره موو یئت:

﴿ تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ﴾ [الكهف: ٥٦].

واته: ئیمه پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) نانیرین ته نها بۆ ئه وه نه بیئت که مزده ی به هه شت به باوه رداران بدهن و هه ره شه ی دۆزه خ له سه ریچی کاران بکه ن .

ئه وه تا خودای گه وره به جوانترین شیوه پووناکی ده خاته سه ر په یامی پیغه مبه ر محمد

U

(٢) (صحيح الجامع الصغير: ٢٤٠٣). عبدالله ی کوری عه مری کوری عاص %٥٠ یه کیکه له زانا گه وره کانی هاوه لانی پیغه مبه ر له پيش باوکیدا موسلمان بووه و زیاتر له هه موو هاوه لان %٥٠ فه ره مووده ی گپراوه ته وه و له سالی ٦٥ کۆچیدا وه فاتنی کردوه .